

Fællesskabets Børn

En handleguide

til dig, der arbejder med børn og unge i Aabenraa Kommune

Aabenraa Kommune – Børn og Skole oktober 2018

Indhold

Om Fællesskabets børn.....	3
Opmærksomhedspunkter i forhold til børns og unges trivsel.....	4
Børnelinealen	6
Sådan skal du og dine kolleger agere.....	7
Sundhedsplejen	7
Dagplejen/daginstitutioner	8
Skoler og SFO	8
Den Kommunale Tandpleje	9
PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)	10
Konsultation i PPR.....	10
Indstilling til PPR	10
Åben (anonym) rådgivning i PPR	10
Socialrådgiverne i Børn og Familie/myndighedsafdelingen	11
Det tværfaglige samarbejde 0-18 år	12
Forebyggelse og tidlig indsats.....	12
Distrikter	12
Tværfaglige møder.....	13
Vejledning til familier med børn med handicap	14
Andre muligheder for faglig sparring og rådgivning.....	15
Tosprogede børn/unge	15
SSP	15
Specialpædagogkorpset	15
0-3-team.....	15
Underretning.....	16
Hvad er en underretning?.....	16
Hvordan underretter man?	16
Mistanke om vold eller seksuelle overgreb.....	17
Tips til at lave en god underretning.....	17
Hvad sker der efterfølgende?	18
Børnefaglig undersøgelse/§ 50 undersøgelse	18
Støtte i hverdagen	19
Tavshedspligt og videregivelse af oplysninger.....	20
Kontakt.....	21
Links.....	21
Bilag A – Trivselsskema Dagtilbud.....	22
Bilag B – Trivselsskema Sundhedsplejen	23

Om Fællesskabets børn

Fællesskabets Børn er en handleguide til dig, der arbejder med børn og unge i Aabenraa Kommune.

Udgangspunktet for guiden er, at barnets/den unges udvikling ses og forstås ud fra den sociale sammenhæng, som barnet/den unge og familien indgår i, herunder samspillet mellem barn/unge og forældre samt familien og dens omgivelser.

Ansatte, der arbejder med børn og unge i Aabenraa Kommune, udgør en væsentlig del af børnenes og de unges omgivelser. Som ansat har du derfor en særlig forpligtelse til at være opmærksom på, om de børn og unge, du møder, er i en situation, der kræver hjælp fra omgivelserne.

Som en støtte til tidlig opsporing har vi indført "trivselskemaer" i sundhedsplejen og dagtilbud. Det skal sikre en systematisk observation af børnenes trivsel og hjælpe os til at sætte ind så tidligt som muligt, hvis der er behov for det.

Denne handleguide indeholder:

- beskrivelser af, hvad du særligt skal være opmærksom på
- retningslinjer for, hvad du skal gøre i bestemte situationer
- beskrivelser af muligheder og procedurer, når løsning af problemerne kræver bidrag fra forskellige instanser i kommunen, herunder PPR og socialrådgiverne i Børn og Familie

Opmærksomhedspunkter i forhold til børns og unges trivsel

Der er mange forhold, der har betydning for børns og unges trivsel og udvikling. Nogle forhold udgør en risikofaktor for barnet/den unge. Andre forhold kan medvirke til, at et barn eller en ung klarer sig godt på trods af at have været udsat for stor belastning, og udgør på den måde en beskyttelsesfaktor.

Herunder kan du se eksempler på mulige risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer hos barnet/den unge og i familien. Barnets/den unges alder har naturligvis betydning for, hvilke forhold der spiller ind. Hvis du vil se en aldersopdelte og mere udtømmende liste, kan du læse mere på Socialstyrelsens hjemmeside [her](#).

Eksempler på risikofaktorer:

Barnet/den unge

- Barnet/den unge udvikler sig ikke alderssvarende (kognitivt, følelsesmæssigt, fysisk)
- Barnet/den unge har kroniske sygdomme/fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse
- Barnet/den unge virker udtalt passiv og svær at aktivere
- Barnet/den unge virker ængsteligt, vagtsomt, mistænksomt, angst, depressivt, har lavt selvværd
- Barnet/den unge har svært ved at håndtere ventetid og styre sit temperament
- Barnet/den unge har mange konflikter
- Barnet/den unge har svært ved at få kontakt og danne relationer til andre børn/unge
- Barnets/den unges hygiejne er mangelfuld
- Barnets påklædning passer ikke til dets alder, køn, kultur og vejret
- Barnet/den unge har mærker fra vold, misrøgt
- Barnets/den unges modenhed svarer ikke til alderen
- Barnets/den unges seksuelle viden og adfærd er afvigende i forhold til barnets alder og udvikling
- Barnet/den unge har hyppigt fravær fra dagtilbud/skole
- Barnet/den unge udviser risikoadfærd (begynder tidligt at drikke/ryger/tager stoffer/har for stort fokus på sin vægt)
- Barnet/den unge har venner i sin omgangskreds, som kan udgøre en risiko for ham/hende (f.eks. på grund af involvering i kriminalitet og/eller misbrug)

Forældrene

- Forældrene mangler fornemmelse for barnets/den unges behov
- Forældrene søger ikke selv hjælp og råd, når der er problemer med barnet/den unge
- Forældrene overlader ofte barnet/den unge til sig selv
- Forældrene har en negativ forældrestil (truende, skræmmende, straffende, utålmodig, opgivende, eftergivende, latterliggør, undgår, ignorerer eller møder barnet/den unge med kulde, hvis det har gjort noget forkert)
- Forholdet mellem forældrene er præget af psykisk eller fysisk vold
- Forældrene føler sig magtesløse i forhold til at håndtere barnets/den unges adfærd

Familieforhold

- Familien er socialt isoleret og mangler netværk
- Den ene eller begge forældre har været anbragt uden for hjemmet under opvæksten
- Den ene eller begge forældre har fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse
- Den ene eller begge forældre har været udsat for omsorgssvigt eller overgreb som barn
- Den ene eller begge forældre har været indlagt eller i behandling for en psykisk lidelse
- Den ene eller begge forældre har et misbrug
- Forældrene er meget unge
- Familien har flyttet bolig mange gange
- En eller begge forældre er uden for arbejdsmarkedet
- En eller begge forældre har været involveret i kriminalitet
- Der er sket stressfulde eller traumatiserende livshændelser i familien
- Familiens boligsituation og/eller økonomi er usikker

Eksempler på beskyttende faktorer

Barnet/den unge

- Barnet/den unge har en langvarig stabil relation til mindst en voksen
- Barnet/den unge har venner, som han/hun kan betroe sig til
- Barnet/den unge er glad for at gå i skole/trives i dagtilbuddet
- Barnet/ den unge har fritidsinteresser
- Barnet/den unge er et accepteret medlem af familien

Forældrene

- Forældrene er lydhøre og opmærksomme på barnets behov
- Forældrene reagerer på en relativt ensartet og forudsigelig måde i forhold til barnet/den unge
- Der er et varmt og kærligt forhold mellem omsorgsgiverne i familien
- Forældrene søger hjælp, når der er behov for det

Familieforhold

- Forældrene har støttende slægtninge eller venner
- Forældrenes relationer til naboer og offentlige myndigheder er generelt harmonisk

Børnelinealen

kan hjælpe med at skabe et øjebliksbillede af barnets/familiens situation og de relevante aktører.

Aktører	Forældre	Børn
<p>Sundhedsplejen, dagtilbud, skole/SFO, tandplejen, UU, SSP m. fl. Generel forebyggelse inden problemer dukker op.</p>	<p>Forældreomsorgen er god. Forældrene søger rådgivning og evt. bistand hos læge, skole, sundhedsplejerske dagtilbud, hvis barnet i en periode ikke trives.</p>	<p>Børn i trivsel Børn, der udvikler sig "almindeligt" socialt, emotionelt, fysisk og intellektuelt – med de naturlige udsving i trivslen, der naturligt følger med Barnet befinder sig i grøn zone i trivselsskemaet – se bilag A og B (bruges i sundhedsplejen og dagtilbud).</p>
<p>Sundhedsplejen, dagtilbud, skole/SFO, tandplejen, skole/hjem-vejledere, UU, SSP m. fl. Evt. rådgivende hjælp gennem et tværfagligt teammøde, 0-3-team eller faggrupper i forvaltningerne. Evt. indstilling til PPR.</p>	<p>Forældreomsorgen er god. Forældrene søger selv – eller på opfordring – råd og vejledning hos lærere, pædagoger, sundhedsplejersken, psykologer, læge m. fl.</p>	<p>Børn i faldende trivsel Børn, der er udsatte for lettere og forbigående belastninger eller Børn, der er udsatte for en større belastning og viser tegn på mistrivsel. Barnet kan f. eks. være påvirket psykisk og socialt af en bestemt hændelse. Barnet befinder sig i gul eller grøn zone i trivselsskemaet – se bilag A og B (bruges i sundhedsplejen og dagtilbud).</p>
<p>Sundhedsplejen, dagtilbud, skole/SFO, tandplejen, skole/hjem-vejledere, UU, SSP m. fl. Behov for hjælp gennem et tværfagligt teammøde.. Evt. indstilling til PPR eller underretning til Børn og Familie</p>	<p>Forældreomsorgen er god, men barnet er belastet af andre risikofaktorer. Eller Forældreomsorgen er midlertidigt eller vedvarende reduceret.</p>	<p>Risikobørn Børn i udfordringer af langvarig eller kronisk karakter. <ul style="list-style-type: none"> • Børn, hvor fokus skifter fra midlertidige til langvarige eller kroniske udfordringer • Børn med fysisk eller psykisk handicap • Børn, der udviser signaler på mistrivsel Barnet befinder sig i gul eller rød zone i trivselsskemaet – se bilag A og B (bruges i sundhedsplejen og dagtilbud).</p>
<p>Underretning til Børn og Familie</p>	<p>Forældrene vil og er indstillet på at samarbejde. Forældreomsorgen er reduceret – evt. pga. psykisk sygdom, misbrug, handicap, eller pga. aktuelle kriser såsom sygdom, dødsfald eller arbejdsløshed.</p>	<p>Udsatte børn Barnet er udsat for langvarig tung belastning og viser meget tydelige tegn på, at noget er galt. Barnets situation er meget dårlig og udvikler sig permanent i en negativ retning. Barnet har vanskeligt ved at knytte sig til og skabe relationer med andre børn eller voksne. Tegn på usikker identitet og tilknytning. Barnet befinder sig i rød zone i trivselsskemaet – se bilag A og B (bruges i sundhedsplejen og dagtilbud).</p>
<p>Underretning til Børn & Familie</p>	<p>Forældreomsorgen er åbenlyst mangelfuld, og barnets basale behov kan ikke tilgodeses. Forældrene er stærkt belastede i form af personlige, psykiske, sociale, økonomiske og/eller netværksmæssige faktorer. Evt. iværksatte foranstaltninger er uden tilstrækkelig effekt.</p>	<p>Truede børn Barnet mistrives alvorligt som følge af omsorgssvigt og sender dagligt signaler om truet udvikling. Der kan bl.a. være tale om: <ul style="list-style-type: none"> • forsinket udvikling • psykiske lidelser • kontaktsvaghed • misbrug • kriminel adfærd Barnet har skader i forhold til identitet og tilknytning. Barnet befinder sig i rød zone i trivselsskemaet – se bilag A og B (bruges i sundhedsplejen og dagtilbud).</p>

Sådan skal du og dine kolleger agere

Dette afsnit beskriver, hvordan du og dine kolleger indenfor de enkelte faggrupper skal agere, når I er bekymrede over et barns eller en ungs signaler, adfærd eller udvikling.

Du skal altid drøfte en bekymring med din nærmeste leder og som udgangspunkt også med forældrene og barnet (læs om undtagelser på side 17).

Forældrene skal give samtykke til, at forskellige instanser (f.eks. sundhedsplejen, skole/SFO, dagtilbud, PPR og Børn og Familie-afdelingen), der er involveret i arbejdet med udsatte børn og unge, må dele oplysninger vedr. barnet og/eller familien.

Serviceovens §49a åbner dog op for, at du kan udveksle oplysninger om et barns eller en ungs situation med andre relevante fagpersoner uden at indhente samtykke først, hvis det er et nødvendigt led i det tidlige og forebyggende arbejde. Læs mere på side 20.

Er barnets/den unges udvikling eller udviklingsmuligheder ikke tilfredsstillende, involveres forældrene i bekymringen og bliver medspillere og medansvarlige

Sundhedsplejen

Som ansat i sundhedsplejen har du en række handlemuligheder. Handlemulighederne er forskellige i forhold til barnets alder.

0 – 1-årige:

Som sundhedsplejerske ser du barnet sammen med den ene eller begge forældre 5 – 6 gange i barnets første leveår. Du følger barnets fysiske, psykiske og social udvikling og trivsel. Ved alle besøg vurderes barnets trivsel ud fra Sundhedsplejens kategoriseringsmodel. Har du en bekymring, drøftes det med forældrene.

Handlemuligheder:

- Opfølgende hjemmebesøg
- Samarbejde med barnets dagtilbud
- Der indkaldes til et tværfagligt møde (se mere side 13) med forældre og relevante samarbejdspartnere
- Evt. henvisning til barnets læge, PPR, Børn og Familie
- Hjemmebesøg sammen med anden faggruppe, f.eks. pædagog, socialrådgiver, psykolog m.m.
- Sparring og samarbejde med Børn og Familie
- [Underretning](#) til Børn og Familie – som hovedregel i samarbejde med forældrene

1 – 6-årige:

Sundhedsplejen følger børn med særlige behov og/eller trivselsproblemer.

Handlemuligheder:

- Konsulentfunktion i forhold til barnets dagtilbud
- Som ovenstående

Skoleelever:

Som sundhedsplejerske møder du barnet/ forældrene individuelt 4 gange i barnets skoletid (ulige årgange). Herudover møder du barnet ved sundhedspædagogiske aktiviteter på flere af de øvrige klassetrin. Har du en bekymring for barnets udvikling, skal du altid kontakte

forældrene, og forældre har altid mulighed for at kontakte sundhedsplejersken for en samtale.

Handlemuligheder:

- Supplerende undersøgelser og vejledning, evt. henvisning til andre faggrupper
- Konsulentfunktion i forhold til skole og SFO i generelle sundhedsspørgsmål
- Problematikken sættes på dagsordenen på et tværfagligt møde (se mere side 13)
- Indstilling til PPR eller [underretning](#) til Børn & Familie – som hovedregel i samarbejde med forældrene

Dagplejen/daginstitutioner

Som dagplejer eller medarbejder i en daginstitution tilbringer du mange timer dagligt sammen med barnet. Det daglige samvær suppleres med en mere systematisk observation af barnets trivsel ved hjælp af trivselsskemaerne. Hvis du er bekymret for et barn, skal du følge denne procedure:

- din bekymring drøftes med din nærmeste leder og barnets forældre
- der indgås en aftale om målrettet observation af barnets trivsel og adfærd i en afgrænset periode
- drøftelse af hvordan hjemmet og dagplejen/daginstitutionen kan samarbejde om støtten til barnet
- andre faggrupper inddrages evt. konsultativt
- forløbet evalueres løbende
- hvis der ikke sker en bedring i barnets trivsel i den aftalte observationsperiode, har dagplejekonsulenten eller daginstitutionslederen ansvaret for, at barnets trivsel tages op på et [tværfagligt møde](#) eller i [0-3-teamet](#) (for Kernehusets og Fjordløkkes vedkommende), og eventuelt for [underretning](#) til Børn og Familie

Skoler og SFO

Som lærer eller medarbejder i SFO er du i daglig kontakt med barnet/den unge og skal være opmærksom på de signaler, som kan ses, når barnet eller den unge er alene eller sammen med andre.

Er du bekymret for et barn/en ung, skal du følge denne procedure:

- Klasselæreren drøfter barnets problemer med forældrene, klassens lærerteam, ledelsen og SFO og rådfører sig konsultativt med andre faggrupper.
- Der udarbejdes en plan for:
 - Den pædagogiske indsats på skolen
 - Samarbejde med forældre og andre faggrupper
 - Evaluering af indsatsen
- Barnets situation drøftes eventuelt på et [tværfagligt møde](#)

Lederen har altid ansvaret for det videre forløb, som skal sikre barnets trivsel, så længe barnet er i pågældende institution.

Den Kommunale Tandpleje

Som medarbejder i Den Kommunale tandpleje har du en vigtig rolle, idet tandplejen én gang årligt ser ca. 99 % af alle børn over 2½ år.

Adfærd og observationer, som du skal være opmærksom på:

- Mange carieslæsioner
- Barnet kvier sig ved at åbne munden
- Blå mærker eller sår i huden, på hoved eller hals
- Flænger i læberne
- Orale symptomer på oral sex
- Brandsår efter cigaretter
- Skader på tænder efter fald/slag – er de påførte, eller skyldes de uheld?

Hvis du som medarbejder i tandplejen bliver opmærksom på noget, som giver anledning til bekymring for et barn eller en ung, skal du underrette Børn og Familie. Læs mere om [underretninger](#) side 16.

Hvis du har brug for rådgivning og sparring fra andre fagpersoner i forbindelse med et barn/en ung, der ikke udvikler sig alderssvarende eller viser tegn på mistrivsel, er der en række muligheder – læs mere på de følgende sider.

Husk, at udveksling af oplysninger om et konkret barn/ung kræver samtykke fra forældre – læs mere side 20.

PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)

I PPR er ansat tale/hørekonsulenter, børnefysioterapeuter, pædagogiske udviklingskonsulenter, distriktsvejledere og psykologer. PPR arbejder med undervisning, rådgivning, vejledning og korterevarende behandling af børn og unge mellem 0 og 18 år, der har særlige behov. Det kan dreje sig om børn og unge, hvor der er bekymring for deres sproglige udvikling, sanse-motoriske udvikling, indlæringssevne, adfærd, trivsel og samspil med børn og voksne. Det kan også dreje sig om børn og unge med forskellige former for funktionsnedsættelser eller gennemgribende udviklingsforstyrrelser. PPR arbejder tæt sammen med forældrene og det personale, der i det daglige har kontakt til barnet eller den unge.

Konsultation i PPR

Som fagperson kan du få råd og vejledning hos PPR i forhold til bekymringer vedr. børns og unges sansemotoriske, sproglige, psykiske og sociale udvikling, særligt i forhold til barnets/den unges læring. Du kan også konsultere PPR vedr. udvikling af læringsmiljøer og børnefællesskaber. Barnet eller den unge kan også selv henvende sig til PPR.

PPR kan kontaktes direkte ved henvendelse til PPRs sekretariat på 73 76 72 37.

Indstilling til PPR

En indstilling er en skriftlig henvisning til PPR om hjælp til et barn eller en ung. En indstilling indeholder en beskrivelse af barnets ressourcer, potentialer og vanskeligheder og kan fremsendes af en voksen, der har kontakt til barnet eller den unge, f.eks. forældre, dagplejekonsulent, pædagog, lærer, sundhedsplejerske, socialrådgiver eller læge. Indstillinger, der ikke fremsendes af forældrene, fremsendes af fagpersonen efter aftale med forældrene.

Indstilling til PPR sker på et skema. Indstillingskemaet findes på Medarbejderportalen – klik [her](#) for at komme direkte til skemaet. PPR kan også sende et indstillingskema til dig.

På baggrund af indstillingen foretager PPR en pædagogisk/ psykologisk vurdering og formidler – efter samråd med forældre og barn - forslag til den pædagogiske praksis. Ved udarbejdelsen af løsningsmuligheder inddrages forældrene i videst muligt omfang, og der arbejdes tværfagligt, når det er relevant.

Åben (anonym) rådgivning i PPR

Ved "åben rådgivning" forstås rådgivning af børn, unge eller forældre, hvor der ikke oprettes en sag i PPR. Det er muligt at give op til tre åbne rådgivninger vedr. et barn eller en ung.

Socialrådgiverne i Børn og Familie/myndighedsafdelingen

Socialrådgiverne i Myndighedsafdelingen har til huse på 2 adresser: Tinglev Midt og i Ungeindsatsen på Kallemosen (fra foråret 2019 på Dr. Margrethes Vej).

I Ungeindsatsen på Kallemosen (fra foråret 2019 på Dr. Margrethes Vej) sidder:

- Ungeteamet, hvis målgruppe er alle unge i 15 – 23 års alderen.

I Tinglev arbejdes der primært med børn og unge i alderen 0 – 14 år. Tinglev-afdelingen er opdelt i:

- Modtagelsen (0-18 år)
- Børneteam 1 og børneteam 2 (0-14 år)
- Handicapteamet (0-14 år)

Børn & Familie:

Tinglev Midt 2, 6360 Tinglev
og

Kallemosen 20, 6200

Aabenraa

Tlf.: 7376 7676 (kommunens
hovednummer)

Daglig telefontid (dog ikke
onsdag): 9.00-10.30

Det tværfaglige samarbejde 0-18 år

Formålet med det tværfaglige samarbejde i Aabenraa Kommune er at sikre:

- at der eksisterer et forum, hvor komplekse og tværgående problemstillinger omkring enkelte børn og deres familier kan blive drøftet
- mulighed for rådgivning og sparring fra andre fagpersoner i forbindelse med et barn/en ung, der ikke udvikler sig alderssvarende eller viser tegn på mistrivsel
- mulighed for opsamling på de tværgående indsatser, der sættes i værk omkring enkelte børn og deres familier

Alle børn og unge fra 0-18 år er omfattet af det tværfaglige samarbejde. I det omfang, det giver mening i den konkrete situation, inddrages barnet/den unge i arbejdet (herunder møder) i sin egen sag.

Forebyggelse og tidlig indsats

I Børn og Skole skal indsatsen være tidlig og forebyggende. Det betyder, at den fagperson, der først/tidligst oplever et barn/en familie med en nedadgående trivsels- og udviklingskurve, er forpligtet på at agere i overensstemmelse med mulighederne i det tværfaglige samarbejde. Udgangspunktet er, at vi ønsker at tænke i muligheder: Hvad skal der i den givne situation til, for at tingene kan komme til at give mening og dermed lykkes?

Det forventes, at den institution (dagtilbud, skole eller UU), hvor barnet/den unge er indskrevet, forud for et tværfagligt møde har lavet en systematisk analyse af problemstillingen.

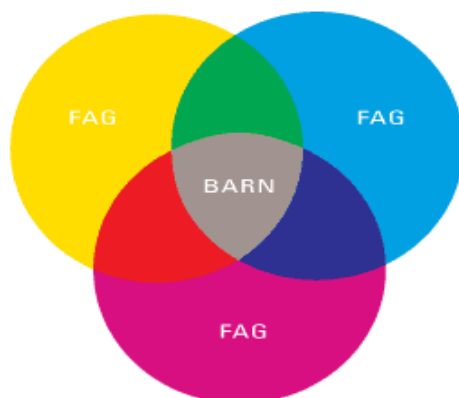
Distrikter

Det tværfaglige samarbejde er organiseret med udgangspunkt i 5 distrikter:

- Hærvejen/Hjordkær
- Høje Kolstrup/Løjt
- Kongehøjen/Stubbæk
- Tinglev/Bylderup
- Lyreskoven/Felsted

Distriktsmøder

Én gang om året afholdes distriktsmøde (sept./okt.). Deltagere er alle ledelsesrepræsentanter fra samtlige institutioner under Børn og Skole samt de fagpersoner fra PPR, Børn og Familie og sundhedsplejen, der er tilknyttet det enkelte distrikt.

Tværfaglige møder

Udover det årlige distriktsmøde opereres der med 4 forskellige typer af tværfaglige møder:

- Tværfagligt møde med tidlig indsats uden myndighed
- Tværfagligt møde med myndighed
- Dialogmøde i tilknytning til udarbejdelse af [børnefaglig undersøgelse \(§ 50\)](#)
- Opfølgingsmøde

Hvilken mødetype, der er brug for, afhænger af situationen.

Tværfagligt møde med tidlig indsats uden myndighed

På et sådant møde kan dagtilbud, skole og forældre få tværfaglig sparring og hjælp fra relevante fagpersoner med udgangspunkt i en specifik problemstilling. Målgruppen er børn/unge, der i længere tid har været vurderet i gul position i trivelskemaet eller i gruppe 2/3 på [Børnelinealen](#).

PPR eller sundhedsplejen kan hjælpe med at finde frem til hvem, det er relevant at invitere med til mødet.

På mødet laves en plan for, hvordan institutionens/skolens specialpædagogiske ressourcer og andre tilbud, der ikke kræver visitation, kan bringes i anvendelse for at løse problemerne.

Institutionsleder eller skoleleder er mødeleder og har ansvaret for opfølgning på aftalerne fra mødet.

Tværfagligt møde med myndighed

Dette møde har til formål at samle de relevante fagpersoner omkring et barn, hvor der er en spirende bekymring (dvs. børn/unge, der i længere tid har været vurderet i gul position i trivelskemaet eller i gruppe 2/3 på [Børnelinealen](#)). Deltagere er sagsbehandler fra modtagelsen i Børn og Familie, PPR,

dagtilbudsleder/skoleleder, sundhedsplejen samt forældrene. Andre fagpersoner kan indkaldes efter behov.

På mødet laves en plan for, hvilke uvisiterede ydelser og ydelser efter Servicelovens § 11, der kan bringes i spil. Den sagsbehandler, der deltager, vil desuden kunne tage stilling til, om der skal gennemføres [en børnefaglig undersøgelse](#).

Institutionsleder eller skoleleder er mødeleder og har ansvaret for opfølgning på aftalerne fra mødet.

Opfølgingsmøde

Der indkaldes til denne mødetype, når der i iværksat en indsats som følge af et tværfagligt møde. Deltagere er som udgangspunkt de samme som på det tværfaglige møde, der er gået forud. På mødet gør man status over resultaterne af de indsatser, der er sat i gang, og planen revideres. Der kan evt. aftales en yderligere opfølgning.

Institutionsleder eller skoleleder er mødeleder og har ansvaret for opfølgning på aftalerne fra opfølgingsmødet.

Tilflyttere:

Tilflytterfamilier, hvor et barn/familien har behov for støtte, tilbydes så tidligt som muligt et tværfagligt møde. Målet er en afklaring af behov, iværksættelse af tiltag, koordinering og information mellem de involverede. Initiativtager til mødet er den fagperson – eller dennes leder – der møder familien først og får kendskab til problemstillingen.

Dialogmøde i tilknytning til udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse (§ 50)

Når der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse (se mere side 18) vil familiens sagsbehandler indkalde til et dialogmøde.

Målgruppen her vil være børn, der befinder sig i rød position eller i gruppe 4/5 på [Børnelinealen](#).

Formålet med mødet er at indsamle al relevant og tilgængelig tværfaglig viden for at kvalificere sagsbehandlerens arbejde med den børnefaglige undersøgelse.

Faste deltagere i denne type møder er sagsbehandleren, en ledelsesrepræsentant fra dagtilbud/skole, pædagog/lærer og forældre. Forældrene vil være i en lyttende position. Mødeleder er distriktsvejleder/psykolog eller institutionsleder/skoleleder.

Læs mere om det tværfaglige samarbejde i Børn og Skole på [Medarbejderportalen](#).

Vejledning til familier med børn med handicap

Kommunen skal tilbyde familievejledning til forældre til et barn/en ung, der får konstateret en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Vejledningen skal sikre, at forældrene får kendskab til mulighederne for hjælp og støtte. I Aabenraa Kommune er det **småbørnskonsulenten**, der står for den første samtale - på foranledning af en sagsbehandler eller andre fagpersoner, der har været involveret i udredning af barnet /den unge.

Kontakt:

Småbørnskonsulenten kan kontaktes på tlf.: 4022 9490 eller mail:
koj@aaberra.dk.

Andre muligheder for faglig sparring og rådgivning

Tosprogede børn/unge

I forbindelse med tosprogede børn/unge kan du henvende dig til henholdsvis Tosprogsteamet (dagtilbud) og tosprogskonsulenten (skoleområdet).

Tosprogsteamet (dagtilbud):

Tlf.: 7376 8745

Mail: tosprogsteam@aabenraa.dk

Tosprogskonsulenten (skoleområdet):

Jette Pernille Jacobsen

Tlf.: 7376 8108 eller 2346 4267

Mail: jpi@aabenraa.dk

SSP

Hos SSP og streetworkerne kan du søge råd og sparring vedr. unge, der har problemer med kriminalitet, bekymrende adfærd og/eller udviser tegn på svigtende omsorg eller opdragelse. Du kan læse mere på SSP Aabenraas hjemmeside: www.sspaabenraa.dk

Specialpædagogkorpset

Leder Marianne Gottschalk Zeuthen

Tlf.: 7376 7069

Mail: mkr@aabenraa.dk

Specialpædagogkorpset

Specialpædagogkorpset kan hjælpe med iagttagelser af et barn (bl.a. reaktioner, kontaktformer og relationer) og af det fællesskab, der omgiver barnet.

0-3-team

Vuggestuerne Kernehuset og Fjordløkken har tilknyttet et såkaldt 0-3-team, som kommer på besøg ca. hver 3. måned. Her er der mulighed for åben konsultation for personalet i en uformel ramme. Der er ikke krav om, at institutionen på forhånd skal have fremsendt beskrivelser af de børn, de ønsker at drøfte. Der er heller ikke nogen dagsorden eller tidsplan for konsultationen. Der sker ingen registrering af de sager, der drøftes.

Der er krav om samtykke fra forældrene, med mindre der er tale om en anonym drøftelse eller en afklarende samtale jf. §49a – se side 20.

0-3-teamet består af

- En psykolog fra PPR
- En socialrådgiver fra Børn & Familie
- En sundhedsplejerske
- En repræsentant for specialpædagogkorpset

Det er muligt at lave en aftale om at inddrage andre fagpersoner, f.eks. en børnefysioterapeut.

Underretning

Som offentligt ansat har du skærpet underretningspligt. Underretningspligten gælder også, selvom der allerede er et tværfagligt samarbejde i gang omkring et barn.

Serviceovens § 153

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage

- 1) At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- 2) At et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde skolepligten,
- 4) Eller at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb

Hvad er en underretning?

Formålet med en underretning er, at Børn og Familie får kendskab til forhold, som betyder, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

”En underretning er en henvendelse til relevant offentlig myndighed, der indeholder en bekymring for et barns eller en ungs trivsel og udvikling. Oplysningen kan være fra professionelle eller borgere. Oplysningen kan også være en henvendelse fra barnet/den unge selv eller fra forældremyndighedsindehaveren. Oplysningerne kan være meddelt mundtligt eller skriftligt.”

([Svar til KL](#) fra Social-, Børne- og Integrationsministeriet jf. Serviceovens § 152, § 153 og § 154)

Hvordan underretter man?

Når du som ansat i kommunen laver en underretning, skal du bruge den elektroniske blanket på Aabenraa Kommunes hjemmeside. Du skal klikke på ”Borger”, derefter ”Børn og Familie” og så ”Underretninger” eller gå direkte til skemaet [her](#).

Du skal sende underretningen til en særlig mail-postkasse i Børn & Familie/myndighedsafdelingen: underretninger@aabenraa.dk. Når du bruger den elektroniske underretningsblanket og udfylder den elektronisk, sker det automatisk.

NB: Send aldrig en underretning direkte til en navngiven rådgiver eller leders mailadresse. Her kan den nemlig i uheldige tilfælde komme til at ligge ulæst pga. f.eks. ferie.

Mistanke om vold eller seksuelle overgreb

Hvis du har viden eller mistanke om, at et barn eller en ung er udsat for vold eller seksuelle overgreb, **skal du straks kontakte Børn og Familie.**

NB: Hvis mistanken retter sig mod en eller begge forældrene eller en person med forældre lignende forhold til barnet – eller en person i familiens netværk - må du aldrig inddrage forældrene.

Børn og Familie kontaktes på kommunens hovednummer 7376 7676. Udenfor normal åbningstid skal du kontakte politiet på tlf.: 114

Læs mere i "[Aabenraa Kommunes beredskabsplan for håndtering af vold og seksuelle overgreb over for børn og unge](#)" Du kan finde den på Medarbejderportalen under "Børn og Skole" – vælg derefter "BØSK på tværs".

Tips til at lave en god underretning

Forhold dig til det konkrete, og beskriv hvad du ser – gerne med konkrete eksempler. Hvis der er tale om overgreb, der måske skal politianmeldes, må der meget gerne være datoer for konkrete observationer og beskrivelser af, hvad barnet har sagt, og hvad man selv har svaret.

Du kan f.eks. overveje:

- Hvad er det, der giver anledning til bekymring?
- Hvilke tegn på mistriksel har du set?
- Hvilken adfærd hos barnet/den unge gør dig bekymret?
- Hvordan udvikler barnet/den unge sig?
- Hvordan er barnets/den unges forhold til andre børn/unge og voksne?
- Har barnet/den unge ændret sig?
- Hvad har barnet/den unge fortalt?
- Hvor længe har du været bekymret?
- Har du talt med barnet/den unge om din bekymring? Hvad sagde barnet/den unge?
- Har du talt med de involverede voksne om det, du har set og hørt?
- Hvad sagde de?
- Hvordan deltager de i problemløsningen?
- Hvordan er samarbejdet mellem dem og jer?
- Hvordan har du/I forsøgt at hjælpe, og hvilken effekt har det haft?

Du skal ikke give din fortolkning af, hvordan tingene kan hænge sammen, eller dine forslag til, hvilke foranstaltninger du synes skal sættes i værk. Det er Børn og Familie-afdelingens opgave at undersøge sagens nærmere sammenhæng og træffe beslutning om evt. foranstaltninger.

Med mindre der er mistanke om vold eller overgreb fra forældrene side, bør du inddrage dem fra starten. Underretningen færdiggøres som hovedregel sammen med forældrene. Undgå at sende eller udlevere en underretning til forældrene op til en weekend, hvor forældrene ikke har mulighed for at komme i kontakt med dig/jer eller Børn og Familie.

Hvad sker der efterfølgende?

Alle underretninger vurderes indenfor 24 timer af socialrådgivere i Børn og Familie i forhold til, om der er behov for en akut indsats.

Seneste 6 hverdage efter, at den skriftlige underretning er modtaget af Børn & Familie, vil du modtage en skriftlig kvittering på, at underretningen er indgået.

Når du som fagperson indsender en underretning, vil du normalt efterfølgende blive orienteret om, hvorvidt Børn og Familie påtænker at iværksætte en børnefaglig undersøgelse (se herunder) og/eller foranstaltninger for barnet/familien.

Børnefaglig undersøgelse/§ 50 undersøgelse

Hvis kommunen antager, at et barn/en ung trænger til særlig støtte - for eksempel på baggrund af en indkommen underretning - skal barnets forhold undersøges nærmere. Undersøgelsen laves som udgangspunkt i samarbejde med forældrene og barnet/den unge.

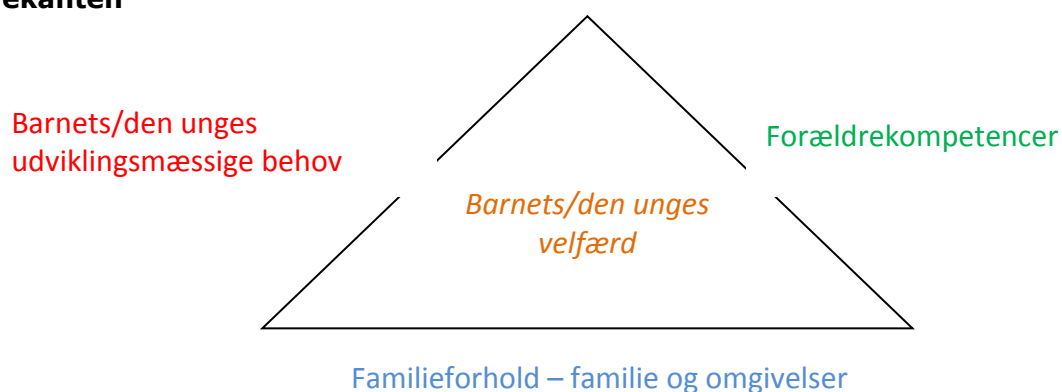
I forbindelse med udarbejdelsen af en børnefaglig undersøgelse indkalder sagsbehandleren de fagpersoner, der er omkring barnet/den unge, til et dialogmøde – se side 14.

En børnefaglig undersøgelse udarbejdes ud fra ICS tankegangen. ICS står for Integrated Children's System og understøtter sagsbehandleren i at arbejde helhedsorienteret med udsatte børn og unge.

ICS bygger på, at udviklingen hos barnet eller den unge formes i samspillet mellem tre hovedområder:

- Barnets udvikling og udviklingsbehov
- Forældrenes evne eller kompetence til at klare forælderrollens forskellige aspekter omkring sikring af barnets velfærd inden for barnets enkelte udviklingsområder.
- Forældrenes baggrund, familiens funktion og historie samt de omgivelser, der præger og påvirker forældres og barns livssituation. Herunder især hvilke ressourcer, der kan registreres i familiens netværk og de nære omgivelser.

ICS-trekanten

ICS hjælper sagsbehandleren med at komme rundt om de faktorer, som påvirker og har betydning for barnet eller den unges situation. ICS anvendes i hele sagsgangen fra den børnefaglige undersøgelse til udarbejdelsen af og opfølgningen på mål for en evt. indsats.

Støtte i hverdagen

I langt de fleste tilfælde vil barnet forblive i skolen, daginstitutionen eller dagplejen. Ofte er et omsorgssvigtet barns/ungs hverdag præget af kaos og manglende kontakt til stabile voksne. Derfor kan skolen, daginstitutionen eller dagplejen netop være det bedste udgangspunkt for at opfylde barnets umiddelbare behov.

Vi ved i dag en del om, hvad det er, der gør, at nogle børn har bedre mestringsstrategier end andre, dvs. klarer sig godt på trods af den barndom, de har haft. En af de vigtigste faktorer er, at der er ansvarlige voksne, der tager over, når nære voksne svigter. En lærer, pædagog eller dagplejer kan naturligvis ikke erstatte god forældreomsorg. Men ved at være en god voksen for barnet/den unge kan man være med til at give det nogle ressourcer og et fristed, som gør, at det bedre kan klare de belastninger og svigt, som det udsættes for i hjemmet.

Tavshedspligt og videregivelse af oplysninger

Som ansat i Aabenraa Kommune har du tavshedspligt med hensyn til alle fortrolige oplysninger om børn, unge og deres familier, som du kommer i besiddelse af gennem dit arbejde. Det betyder, at du som altovervejende hovedregel kun må videregive oplysninger om en familie/et barn efter aftale med forældremyndighedsindehaveren.

Serviceovens § 49a giver dog mulighed for, at du som fagperson i særlige tilfælde kan drøfte et barns eller en ungs trivsel, udvikling og sundhed med andre relevante fagpersoner for at afklare problemets omfang og karakter. Du og andre fagpersoner kan udveksle oplysninger, hvis det sker som led i det tidlige og forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge. Udvekslingen af oplysninger må kun ske én gang.

Serviceovens § 49a

”§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner, private klinikker eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.”

Du kan læse mere i pjecen ”Dialog om tidlig indsats”, som kan downloades gratis på <http://shop.socialstyrelsen.dk/products/dialog-om-tidlig-indsats>.

Kontakt

Børn og Familie (0-14 år)

Tinglev Midt 2
6360 Tinglev
Tlf.: 7376 7676
Fax: 7464 2630

Ungeindsatsen (15- år)

Kallemosen 20
(fra foråret 2019: Dr. Margrethes Vej 13)
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676
www.ungeindsatsen.dk

PPR

Tinglev Midt 2
6360 Tinglev
Tlf.: 7376 7237
Mail: ppr@aabenraa.dk

SSP/Streetworkere

John Hansen
Tlf.: 4033 3423
Se www.sspaabenraa.dk

Tosprogsteamet (dagtilbud)

Tlf.: 7376 8745
Mail: tosprogsteam@aabenraa.dk

Tosprogskonsulenten (skoleområdet)

Jette Pernille Jacobsen
Tlf.: 7376 8108 eller 2346 4267
Mail: jpj@aabenraa.dk

Specialpædagogkorpset

Marianne Gottschalk Zeuthen
Tlf.: 7376 7069
Mail: mkr@aabenraa.dk

Handicapteamet i Børn og Familie (0-14 år)

Tinglev Midt 2
6360 Tinglev
Tlf.: 7376 7676

Links

Sund Opvækst – Aabenraa Kommunes sammenhængende børne-, familie- og ungepolitik:

<https://medarbejderportalen.aabenraa.dk/vores-organisation/boern-og-skole/sund-opvaekst/>

Ungeindsatsen i Aabenraa Kommune:

www.ungeindsatsen.dk

Socialstyrelsens portal for viden om udsatte børn og unge:

<https://vidensportal.dk/temaer>

Socialstyrelsens kampagne "Vores ansvar" mod vold mod børn:

<http://www.socialstyrelsen.dk/voresansvar>

Ankestyrelsens hjemmeside

www.ast.dk

Bilag A – Trivselsskema Dagtilbud

Definition af farverne:

De enkelte punkter skal naturligvis tilpasses barnets alder.

Grøn zone: Barnet trives, udvikler sig og lærer på alle områder. F.eks.:

- Barnet har en god, stabil kontakt til mindst én jævnaldrende/én i børnegruppen
- Barnet er aktivt deltagende i børnefællesskaber
- Barnet har et godt og stabilt samspil med en voksen (både ansatte og forældre)
- Barnet fungerer alderssvarende
- Barnet kan håndtere skift og forandringer i hverdagen
- Barnet kan vise glæde og begejstring
- Barnet har et positivt selvbillede
- Barnet udviser selvtilid
- Barnet viser interesse for sin omverden og er nysgerrig
- Barnets basale behov er tilgodeset
- Der er god, kontinuerlig kontakt til og samarbejde med barnets forældre
- Andet

Gul zone: Der er områder, som undrer og skal undersøges nærmere. F.eks.:

- Barnet er ikke eller kun sporadisk en del af et børnefællesskab
- Barnet viser sjældent glæde og begejstring
- Barnet virker lidt passivt og udviser ikke megen interesse for sine omgivelser
- Barnet virker lidt udadreagerende i sin adfærd
- Barnets kontaktform er uhensigtsmæssig
- Det kan være svært at fange barnets opmærksomhed
- Barnet har vanskeligt ved at håndtere skift og forandringer i hverdagen
- Barnet har let til gråd
- Barnet har et ustabil fremmøde
- Barnets basale behov er tilgodeset
- Samspillet mellem barnet og den voksne er uhensigtsmæssigt (både ansatte og forældre)
- Kontakten til og samarbejdet med barnets forældre
- Andet

Rød zone: Der er grund til bekymring. Handlinger skal sættes i gang. F.eks.:

- Barnet er ikke en del af børnefællesskaberne, men isolerer sig eller bliver isoleret af de andre børn
- Barnet kommer let i konflikt med de andre børn eller de voksne
- Barnet fortæller ikke noget hjemmefra
- Barnet viser ikke glæde og begejstring
- Barnet er passivt og uden særlig interesse for sine omgivelser
- Barnet er udadreagerende i sin adfærd og kontaktform
- Barnets basale behov er ikke tilgodeset
- Samspillet mellem barnet og den voksne er problematisk (både ansatte og forældre)
- Barnet kontakter overdrevent ukendte voksne
- Forældrene møder ikke op til forældrearrangementer
- Forældrenes forhold til barnet bærer præg af uforudsigelighed
- Andet

Bilag B – Trivselsskema Sundhedsplejen

Definition af farverne:

De enkelte punkter skal naturligvis tilpasses barnets alder.

Grøn zone: Barnet trives, udvikler sig og lærer på alle områder. F.eks.:

- Barnet har en god, stabil kontakt.
- Barnet har en god og stabil omsorg fra en voksen
- Barnet har en tryk tilknytning til primær omsorgsgiver
- Barnet fungerer og udvikler sig alderssvarende
- Barnet er veltilpas, harmonisk og viser livskraft
- Andet

Gul zone: Der er områder, som undrer og skal undersøges nærmere. F.eks. om:

- Barnet viger i sin kontakt eller er ukritisk i sin kontakt
- Barnet er uroligt og grædende
- Barnet har en ustabil omsorg fra en voksen
- Barnet viser utryk tilknytning
- Barnets trivsel og udvikling kræver særlig opmærksomhed
- Barnet viser nedsat livskraft
- Barnet, hvor forældrene har svært ved at se barnets behov
- Barnet har forældre, der virker passive
- Barnet har forældre, hvor egne behov fylder meget
- Forældres opvækstvilkår, der kan give anledning til bekymring (i.f.t. omsorgsevne)
- Forældre har psykisk sygdom og/eller misbrug
- Forældre, der viser tegn på fødselsdepression
- Forældre med svag begavelse
- Forældre har spinkelt eller intet netværk
- Andet

Rød zone: Der er grund til bekymring. Handlinger skal sættes i gang. F.eks.:

- Barnet er svær at få kontakt med eller er ukritisk i sin kontakt
- Barnet mangler omsorg fra en voksen
- Barnet viser utryk tilknytning
- Barnet er truet i sin trivsel og udvikling
- Barnet viser passivitet
- Forældrenes forhold til barnet bærer præg af uforudsigelighed
- Forældrene overholder ikke aftaler
- Vold i familien
- Forældre har spinkelt eller intet netværk
- Andet